

adresseliste

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no

Dato: 21.11.2006
Vår ref.: 2003/2247 343.20
Deres ref.:
Saksbehandler: Monika Lahti, telefon: 22 57 35 63

Høring om forbud/begrensninger i bruk av toluen og triklorbenzen

Anmodning om kommentarer

SFT sender på høring forslag om forbud mot toluen og triklorbenzen (TCB). Forslaget er en implementering av EUs direktiv 2005/59/EF.

Forbudet mot toluen gjelder for lim og spraymaling beregnet for salg til forbrukere. Bruken av toluen i Norge av i disse to produkttypene er relativt begrenset. Reguleringen av toluen vil gi forbrukere bedre beskyttelse mot dette skadelige løsemiddelet.

For triklorbenzen foreslås det et generelt forbud, med unntak for bruk innen tre typer industriprosesser. I Norge brukes TCB kun i begrenset mengde innen forskning og utvikling. Forbudet mot TCB vil hindre at ny bruk av stoffet etableres i Norge.

Reguleringen skal gjelde fra 15. juni 2007.

Kommentarer til forslaget sendes SFT innen 15. januar 2007.

Formatert: Nivå 1

Vi ber om at mottakere av dette brev informerer sine medlemmer og andre som kan bli berørt av reguleringen. Kopi av brev, forslag til forskrift og adresseliste er tilgjengelig på SFTs nettside; <http://www.sft.no/nyheter/horing/>.

Bakgrunn

EU har fastsatt et endringsdirektiv i tilknytning til EUs begrensningsdirektiv 76/769/EØF, som skal implementeres i norsk regelverk. Direktivet 2005/59/EF som regulerer toluen og triklorbenzen ble tatt inn i EØS -avtalen i beslutning nr. 47/2006. Bestemmelsen skal tre i kraft fra 15.6.2007.

Formatert: Nivå 1

Fakta om stoffene

Toluen: Toluen er et handelsnavn for metylbenzen og kommer inn under gruppen aromatiske løse midler. Stoffet brukes hovedsakelig som løsemiddel, bl.a. i maling, lakk, trykkfarger, avfettingsmidler, tynnere og bilpleiemidler. Det brukes også som råstoff ved sprengstoffproduksjon og som løsemiddel i en del ekstraksjonsprosesser.

Formatert: Nivå 1

Toluen har evne til å gå inn i fettvev i organismer. Det kan tas opp ved innånding eller gjennom huden. Toluen som er kommet inn i kroppen, vil i stor grad lagres og gå inn i nervesystemets fett og fettvev. Ved daglig eksponering for toluen vil toluenmengden oppkonsentreres i kroppen. Ved arbeid i lukkede og dårlig ventilerte rom kan man bli bevisstløs og i verste fall dø. Om man blir utsatt for mye toluen kan det oppstå nerve- og hjerneskader. Toluen er også reproduksjonsskadelig og spedbarn kan bli påvirket i ammeperioden.

Triklorbenzen (TCB): Triklorbenzen har tidligere vært brukt som løsemiddel for farger til tekstiler, som korrosjonshindrende middel og som tilsetningsstoff til PCB i transformatorer og store kondensatorer. Ut fra opplysninger i Produktregisteret brukes TCB kun til forskning og utvikling i Norge i dag. TCB kan dannes på samme måte som dioksiner. Utslipp av TCB kan derfor oppstå ved avfallsforbrenning og fra enkelte industriprosesser. TCB er vanskelig nedbrytbart, det går inn i fettvev i organismer og akkumuleres der. Stoffet er meget akutt og kronisk giftig for vannlevende organismer og er helseskadelig.

Forslag til tilsvarende reguleringer som i EU og konsekvenser av disse

Toluen: Reguleringen av toluen medfører at innholdet av toluen i lim og spraymaling beregnet på salg til forbrukere, må være under 0,1 % vektprosent. Bruken av toluen til andre formål vil fortsatt være tillatt.

Forbudet mot toluen i lim og spraymaling til forbrukere vil gi reduksjon i akutte helseproblemer som lett kan oppstå på grunn av eksponering for toluen fra disse produktene. Forbudet vil kun berøre et fåtall av de tolueholdige produktene på markedet. Kostnadene forventes ikke å bli vesentlige. Dette er kostnader som norske produsenter som eksporterer til EU uansett vil få.

Triklorbenzen (TCB): Reguleringen av TCB medfører at det innføres et generelt forbud mot produkter som inneholder 0,1 vektprosent eller mer TCB. Unntak gjøres for bruk av TCB i tre typer industriprosesser; som mellomprodukt ved syntese, som løsemiddel i lukkede, kjemiske kloreringsprosesser og i fremstilling av 1,3,5-trinitro-2,4,6-triaminobenzen.

Bruken av TCB er meget begrenset i Norge og kostnadene ved innføring av reguleringen forventes derfor å bli lave. Det er likevel viktig å forby denne bruken også i Norge for å unngå at ny bruk av TCB etableres.

Formatert: Nivå 1

SFTs vurdering

Reguleringen av toluen vil redusere akutt helsefare for forbrukere ved bruk av spraymaling og lim i Norge. Reguleringen av TCB vil sikre at det ikke tas i bruk i Norge, men vil ha liten effekt da bruken er tilnærmet opphørt. Reguleringen er likevel viktig å implementere, da like regler i EU og Norge sikrer at vi ikke blir dumpingland for produkter og produksjon som blir forbudt i EU. SFT anser derfor at disse reguleringene vil være samfunnsøkonomisk lønnsomme.

Formatert: Nivå 1

| Kommentarer til forslaget sendes Statens forurensningstilsyn innen 15. januar 2007.

← - - - Formatert: Nivå 1

Med hilsen

Hilde Terese Hamre (e.f.)
Direktør lokalmiljøavdelingen

Berit E. Gjerstad
Seksjonssjef

Vedlegg:

- 1 Utkast til forskriftstekst
- 2 Adresseliste
- 3 Kortfattet konsekvensvurdering for triklorbenzen
- 4 Kortfattet konsekvensvurdering for toluen

Kortfattet konsekvensvurdering for toluen

Vurdering av konsekvensene knyttet til å implementere EU-direktiv for kjemiske stoffer og produkter.
1) Stoffgruppe/stoff som skal reguleres: Toluen CAS nr. 108-88-3
2) Direktiv som skal implementeres: Direktiv 2005/59/EF av 26. oktober 2005 om 28 endring av Rådsdirektivet 76/769/EØF. Endringen ble inkorporert i EØS-avtalen ved EØS-komite beslutning nr. 47/2006 av 28. april 2006. Endringen gjelder toluen og triklorbenzen.
3) Krav som skal oppfylles i henhold til direktivet: Skal ikke omsettes eller brukes som et stoff eller i stoffblandinger i en konsentrasjon på 0,1 vektprosent eller mer i lim og spraymaling beregnet for salg til forbrukere.
4) Frist for implementering i Norge: Fristen for implementering er 15. desember 2006. Forbudet skal gjelde fra 15. juni 2007.
5) Gjeldende regulering av toluen i Norge: Toluen er klassifisert i stofflista, som er en del av forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier. Det finnes grenseverdier for innhold av toluen arbeidsluft (administrativ norm)
6) Endringsbehov: Norge har pr. i dag ikke tilsvarende regler.
7) Forslag til implementering av direktivet: Direktivet foreslås implementert ved endring i forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften).
8) Beskrivelse av norsk regulering i forhold til EUs direktiv: Det norske kravet har samme grenseverdi og omfatter de samme produktene som i EU. I det norske regelverket reguleres produksjon, import, eksport og omsetning, mens det i EUs regelverk reguleres bruk i og omsetning av toluen i produktene lim og spraymaling.
9) Helse- eller miljøproblemer knyttet til bruk av det aktuelle stoffet: Toluen er fettoppløselig. Det betyr at når toluen pustes inn eller tas opp gjennom hud, går det blant annet inn i nervesystemets fett og fettvev generelt. Ved daglig eksponering for toluen vil det skje en opphoping i kroppen. Ved arbeid i lukkede og dårlig ventilerte rom kan man bli bevisstløs og i verste fall dø. Om man blir utsatt for mye toluen kan det oppstå nerve- og hjerneskader - typiske løsemiddelskader. Toluen er også reproduksjonsskadelig og spedbarn kan bli påvirket i ammeperioden.
10) Effekter på aktuelle helse- og miljøproblemene på bakgrunn av foreslått regulering (nytt av tiltaket): Bakgrunnen for reguleringen av disse to produktgruppene er ønsket om å redusere akutte helseproblemer som toluen kan gi ved bruk av lim og spraymaling. Toluen kan fortsatt

benyttes for eksempel i malingsfjernere og bilpleieprodukter. Produktene kan fortsatt også benyttes for næringsvirksomhet og i industriprosesser. Reguleringen er rettet mot reduksjon av akutte helseproblemer som kan oppstå blant forbrukere som ikke bruker egnet verneutstyr når de arbeider med tolueholdig lim og spraymaling.

11) Forventede kostnader ved implementering:

Ut fra opplysninger i Produktregisteret var den totale omsetningen av toluen i produkter mellom 21.000 og 401.000 tonn. Den dominerende kilden til toluen i produkter er olje og petroleumsprodukter. I 2005 ble det registrert ca 500 deklareringspliktige produkter med innhold av toluen og ca 30 ble registrert som produkter av typen lim og spraymaling til privat bruk. Antallet av produkter til privat bruk kan være større da Produktregisteret ikke har uttømmende informasjon om produkter til privat bruk.

Forbudet vil kun berøre et fåtall av de tolueholdige produktene som er på markedet.

Forbudet ventes å medføre substitusjon av toluen med andre tilgjengelige løsemiddel. Substitusjonen ventes ikke å medføre andre kostnader enn det som alle produsenter i EU og eksportører til EU vil måtte påregne. Dette er kostnader som norske produsenter som vil eksportere til EU uansett må ta. Kostnadene for toluenreguleringen ventes ikke å være vesentlige.

12) Konklusjon

Vi har i pkt. 11 konkludert med at implementering av direktivet ikke vil medføre kostnader av betydning for Norge. Under pkt. 10 har vi konkludert med at implementeringen kan forventes å gi en reduksjon i akutte helseproblemer ved bruk av tolueholdig lim og spraymaling, uten at vi kan tallfeste denne reduksjonen.

Nytten forventes å bli større enn kostnadene ved å innføre regulering av toluen.

Kortfattet konsekvensvurdering for triklorbenzen, TCB

Vurdering av konsekvensene knyttet til å implementere EU-direktiv for kjemiske stoffer og produkter.
1) Stoffgruppe/stoff som skal reguleres: Triklorbenzen CAS nr. 120-82-1
2) Direktiv som skal implementeres: Direktiv 2005/59/EF av 26. oktober 2005 om 28 endring av Rådsdirektivet 76/769/EØF. Endringen ble inkorporert i EØS-avtalen ved EØS-komite beslutning nr. 47/2006 av 28. april 2006. Endringen gjelder toluen og triklorbenzen.
3) Krav som skal oppfylles i henhold til direktivet: Triklorbenzen (TCB) skal ikke omsettes eller brukes som et stoff eller i stoffblandinger i en konsentrasjon på 0,1 vektprosent eller mer. Det er gjort unntak for bruk av TCB som a) mellomprodukt ved syntese b) som løsemiddel i lukkede, kjemiske kloreringsprosesser c) i fremstilling av 1,3,5 – trinitro-2,4,6-triaminobenzen (TATB)
4) Frist for implementering i Norge: Fristen for implementering er 15. desember 2006. Forbudet skal gjelde fra 15. juni 2007.
5) Gjeldende regulering av triklorbenzen i Norge: Triklorbenzen er klassifisert i stofflista, som er en del av forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier. EU har vedtatt et vanndirektiv og TCB er et av de prioriterte stoffene i vanndirektivet som skal innføres i Norge. Stoffet er oppført på myndighetenes prioritetsliste og det er vedtatt en målsetning om at utslippene av TCB skal reduseres vesentlig, senest innen 2010. Stoffet omfattes også av Nordsjødeklarasjonen og OSPAR. Det finnes grenseverdier for innhold av TCB i arbeidsatmosfæren (administrativ norm)
6) Endringsbehov: Norge må utarbeide nytt regelverk fordi vi ikke har regelverk tilsvarende EUs i dag.
7) Forslag til implementering av direktivet: Direktivet foreslås implementert ved endring i eksisterende norsk forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften).
8) Beskrivelse av norsk regulering i forhold til EUs direktiv: Det norske kravet har samme grenseverdi og unntaket gjelder for de samme industriprosesser som for EU. I det norske regelverket reguleres produksjon, import, eksport og omsetning, mens det i EUs regelverk reguleres bruk og omsetning av TCB.
9) Helse- eller miljøproblemer knyttet til bruk av det aktuelle stoffet: TCB er tungt nedbrytbart. Stoffet er fettløselig og akkumuleres i organismer. TCB er meget akutt og kronisk giftig for vannlevende organismer. Marine arter er mer følsomme for stoffet enn ferskvannsarter. Stoffet er helseskadelig ved svelging, og irriterer huden.

10) Effekter på aktuelle helse- og miljøproblemene på bakgrunn av foreslått regulering (nyttene av tiltaket):

All bruk av TCB vil bli forbudt, med unntak av noen definerte industriprosesser. Pr i dag er det kun registrert bruk av TCB til forskningsformål i Norge og effekten av forbudet vil gi minimale helse- og miljøgevinster nasjonalt. Norske miljøvernmyndigheter har vedtatt en målsetning om at utslippene av TCB skal reduseres vesentlig, senest innen 2010. Målsettingen om redusert bruk og utslipp har derfor vært kjent i lang tid. Mange tiltak som har vært gjennomført for å redusere utslippene av dioksiner, har også redusert utslippene av TCB.

11) Forventede kostnader ved implementering:

Bruken av TCB i Norge er meget liten og utfasingen forventes derfor å medføre begrensede kostnader. Det er ikke funnet produksjon i Norge der TCB brukes.

12) Konklusjon:

Vi har i pkt. 11 konkludert med at implementering av direktivet ikke vil medføre kostnader av betydning for Norge. TCB er blant de mest helse- og miljøfarlige stoffene og det er derfor viktig å forby stoffet i Norge, slik at vi ikke risikerer å få økt bruk av stoffet når det blir forbudt i EU.

Landbruks- og matdepartementet
Boks 8007 Dep.
030 Oslo

Nærings- og handelsdepartementet
Boks 8014 Dep
0030 Oslo

Finansdepartementet
Boks 8008 Dep
0030 Oslo

Justis- og politidepartementet
Boks 8005 Dep
030 Oslo

Samferdselsdepartementet
Boks 8010 Dep
0030 Oslo

Olje- og energidepartementet
Boks 8148 Dep
0033 Oslo

Petroleumstilsynet
Boks 599
003 Stavanger

Arbeidstilsynet
Statens hus
7468 Trondheim

Direktoratet for samfunnssikkerhet og
beredskap
Postboks 2014
3103 Tønsberg

Norges Miljøvernforbund
Boks 593 Sentrum
806 Bergen

Norges Naturvernforbund
Boks 342 Sentrum
0101 Oslo

Greenpeace Norge
Peder Claussønsgt. 1
165 Oslo

Natur og Ungdom
PB 4783 Sofienberg
0506 OSLO

Miljøstiftelsen Bellona
Boks 2141 Grünerløkka
0505 Oslo

Norsk Industri
Postboks 7072 Majorstuen
306 Oslo

Næringslivets Hovedorganisasjon
Postboks 5250 Majorstua
0330 Oslo

Landsorganisasjonen i Norge
Youngsgata 11
0181 Oslo

Communenenes Sentralforbund
Boks 1378 Vik
114 Oslo

Statoil Detaljhandel
Boks 1176 Sentrum
0107 Oslo

Hydro Texaco
Boks 2012
0213 Oslo

Esso Norge A/S
Boks 350 Skøyen
213 Oslo

Norske Shell A/S
Boks 1154 Sentrum
0107 Oslo

SSB
Boks 8131 Dep
0032 Oslo

Byggforsk
Boks 123 Blindern
314 Oslo

Byggenæringens Landsforening
Postboks 7187 Majorstua
0368 Oslo

Tekniske Entreprenørers Landforening
Postboks 7175 Majorstua
0307 Oslo

Thron AS
Triklestadv. 1
041 Trondheim

Panvulk AS
Aslakv. 20
0753 Oslo

Vangbo AS
Myrvangvegen 2
2040 Kløfta

AS Norosol
Lomarka ind. omr.
100 Skarnes

Gundersen & Moldestad as, Industri
og Anlegg
Nygårdsviken 1

BEMA A/S
Postboks 106
4891 GRIMSTAD

Steen-Hansen Maling AS
Hjelmågsveien 24
224 Nesttun

Akzo Nobel Dekorativ AS
Postboks 565
1411 Kolbotn

Alpha Consult
Sofies gt. 11
0170 Oslo

AS Becker Acroma
Postboks 70
021 Skedsmokorset

Bergen Malingfabrikk AS
Postboks 64 Godvik
5882 Bergen

Gjøco AS
6639 Torvikbukt

Landels- og Servicenæringens
Foredorganisasjon
Postboks 2900 Solli
030 Oslo

Jotun AS
Postboks 2021
3248 Sandefjord

Maling og lakkindustriens forbund
Oscars gate 20
0352 Oslo

Forbrukerrådet
Postboks 4595 Nydalen
040 Oslo

Star Maling og Lakkfabrikk AS
Postboks 593
3412 Lierstranda

Næringsstatens arbeidsmiljøinstitutt
Postboks 8149 Dep
033 Oslo

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund
Postboks 9232 Grønland
0134 Oslo

Forbruker og Kunst AS
Postboks 4300 Nydalen
040 Oslo

BilXtra
Postboks 134 Holmlia
1203 Oslo

Panduro Hobby AS
Nordkilen 4 a
N 1621 Gressvik